

Muotihaktivismi

TEKSTI ANTON TAMMI
KUVA JUUSO NORONKOSKI

Muotihaktivismi perustuu avoimuuden ideologialle ja kestäville valinnoille.

Korruptiosta epäillyn pankin verkkosivut kaadetaan. Teon takaa paljastuu nimetön nettikollektiivi. Kyseessä on haktivismi, hakkeroinnin ja aktivismin yhdistelmä. Mitä sitten on muotihaktivismi? Kopla kettutyttöjä nöräilemässä? Ei sentään.

Muotihaktivismilla tarkoitetaan suunnittelun demokratisoimista. Leikkimielisen kuuloinen termi viittaa vakaviin asioihin: tavoite on poistaa muodin kohtaamat ennakkoluulot ja pelastaa maapallo.

Aatteen kehittäjä on ruotsalainen muotiteoreetikko **Otto von Busch**. Hän kiertää luennoimassa vaihtoehdosta hierarkiselle muotiteollisuudelle, ja puhuu jopa tyyli maailman vallankumouksesta.

Muotia kritisoivat rinnastavat suunnitteluimperiumit jopa Neuvostoliittoon. Keväisin ja syksyisin joukko vaikutusvaltaisia designereita – tai diktaattoreita – sanelee massoille, kuinka toimia ja miten pukeutua. *Oma tyyli* ei olekaan oma, vaan muodostuu muotitalojen määräämistä trendeistä.

Von Busch ei kuitenkaan halua tuhota vallitsevaa muotimaailmaa. Päinvastoin. Muotihaktivismi pyrkii tuomaan pinnan alla piilevät mahdollisuudet massatrendien rinnalle, antamaan kaikille yhtäläiset mahdollisuudet luoda ajattomia ja persoonaa ilmentäviä tyyliä.

Onnistuneinta muotia on sellainen, joka toimii kestävän kehityksen hengessä. Von Busch korostaa kirjainyhdistelmää DIY, tee se itse.

Myös avoimuuden ideologia on keskeinen. Muotihaktivismia on verrattu fan fictioniin

– harrastukseen, jossa intohimoiset populaarikulttuurin seuraajat kirjoittavat lempiteoksilleen itse keksimiään jatko-osia.

Von Buschin mukaan muoti on muokattavissa ja jaettavissa kuin *Star Trekin* juoni. Tyyleistä voi tehdä eräänlaisia koodinpätkiä, joita kaikki pystyvät kehittämään mieleisekseen.

Vapaan lähdekoodin, eli open source -muodin ennustetaan lisääntyvän suunnittelutekniikan leviessä netissä. Jo nyt esimerkiksi Continuum Fashion -sivustolla kuka tahansa voi tehdä 3D-mallinnuksia ja ompelukaavoja suunnittelemlleen vaatteille. Verkkosovellusten avulla jokaisella on pääsy luomisen työkaluihin: leikkaukseen, muotoiluun ja materiaaleihin.

Otetaan villi esimerkki vaikkapa jalkineuodista. Netin avulla kaduntallaajat pääsevät suunnittelemaan, millä tallata. Verkkoon tehdyt kaavat, muodin algoritmit, jaetaan kaikille. Kenkäfriikit voivat muokata edelleen toistensa saapikkaita. Verkosto kasvaa. Kaikki saavat haluamansa jalkineet. Mieleen tulee eräänlainen kenkäsuunnittelijoiden yhteisöpalvelu – Faceboots.

Kun ihminen saa ylleen itse ideoimansa asusteiden, joka vastaa tarpeita ja jonka materiaali on kestävä, syntyy siihen tunneside. Kaatopaikat pienenevät ja muoti kukkii.

Artikkelia varten on haastateltu Natalia Mustosta, joka valmistelelee Aalto-yliopistossa opinnäytetyötä open source -ideologiasta muodissa.

